

تخصیلات عالی

هفته نامه

شماره تماس: ۰۲۰۲۵۰۰۳۲۵

وب سایت وزارت: www.mohe.gov.af

آدرس الکترونیکی: p.r_office@mohe.gov.af

شماره یکصد و سی و یکم - سال هشتم - سرطان - ۱۳۹۸ ه. ش

کابل طبي - ابو علي ابن سینا پوهنتون څخه ۱۴۵ تنو ډاکټرانو د فراغت اسناد ترلاسه کړل

کابل طبي - ابو علي ابن سينا پوهنتون څخه ۱۴۵ تنو ډاکټرانو د فراغت اسناد ترلاسه کړل

همدلی، وحدت او له هر ډول تعصب پرته ریښتوني روغتيايي خدمتونو وړاندې کولو ته وهڅول او له هغوی یې وغوښتل چې د روغتیا په برخه کې د هېواد شته ستونزې په نظر کې ونیسي او د روغتيايي وصولو پر بنسټ صادقانه خدمت ته ملا وتړي.

په غونډه کې د کابل طبي - ابو علي ابن سينا پوهنتون سرپرست پوهاند دوکتور شمس الرحمن رحمانی او څو تنو نورو په ټولنه کې شته روغتيايي ستونزو په اړه خبرې وکړې او فارغان یې د نورو زده کړو ترڅنګ عملي کار ته تشویق کړل. د غونډې په پای کې د هېواد اجرائیه رئیس، لوړو زده کړو سرپرست، کابل طبي پوهنتون مسوولینو او بېلابېلو ادارو چارواکو له خوا یادو ځوانانو ته د فراغت اسناد ورکړل شول. د یادونې وړ ده چې په دغه دوره کې ۱۴۵ تنه د طب پوهنځي څخه فارغ شول چې ۴۹ تنه یې نجونې دي.

په برخه کې یې د یادو ځوانانو فراغت د هېواد او ټولني لپاره ستره لاسته راوړنه وبلله.

لوړو زده کړو سرپرست د کابل طبي - ابو علي ابن سينا پوهنتون، د روغتيايي علومو په برخه کې د هېواد په کچه ستر علمي مرکز یاد کړ او زیاته یې کړه د دې پوهنتون فارغان په عملي ډگر کې هم د ښو مهارتونو څخه برخمن دي چې کولی شي هېوادوالو ته ښه خدمتونه وړاندې کړي. نوموړي د پوهنتونو د معیاري کولو په برخه کې د لوړو زده کړو وزارت د پروگرامونو په اړه هم معلومات ورکړل او ویې ویل، له نیکه مرغه د طبي پوهنتونو تحصیلي نصابونو پر بیا کتنه او معیاري کولو کار پیل شوی، چې له امله به یې دولتي او خصوصي پوهنتونو کې یو منل شوی روغتيايي تحصیلي سېستم رامنځته شي. پوهنمل عبدالنواب بالاکرزي یاد فارغان په ټولنه کې

د کابل طبي - ابو علي ابن سينا پوهنتون نهه اويا يمی دورې فارغانو ته د اجرائیه رئیس ډاکټر عبدالله عبدالله او لوړو زده کړو سرپرست وزیر پوهنمل عبدالنواب بالاکرزي له خوا د فراغت اسناد وويشل شول.

په همدې اړه نن په کابل طبي - ابو علي ابن سينا پوهنتون کې د فراغت غونډه جوړه شوې وه چې په کې د اجرائیه رئیس او لوړو زده کړو وزارت سرپرست ترڅنګ، ولسي جرګې یو شمېر غړو، د کابل طبي پوهنتون رهبري پلاروي، طبي عالي شورا رئیسې، عامي روغتیا وزارت مسوولینو، بېلابېلو ادارو استازو او د فارغانو کورنیو گډون کړی و.

اجرائیه رئیس ډاکټر عبدالله عبدالله فارغانو او د هغو کورنیو ته د مبارکۍ ترڅنګ، افغانستان کې طب برخې ته د دولت ځانګړې پاملرنې په اړه معلومات ورکړل او زیاته یې کړه: "له نیکه مرغه اوس مهال مور په هېواد کې غوره استادان او ځوان متخصص کادرونه لرو چې د ناروغیو د تشخیص په برخه کې ښې تجربې لري."

نوموړي زیاته کړه مور هڅه کوو چې په هېواد کې د طبي ټکنالوژۍ ودې او خپلو ډاکټرانو ته لازمي کاري زمينې برابرې کړو. ډاکټر عبدالله عبدالله له فارغانو وغوښتل چې علم هېڅ ډول پولې نه لري او تاسو باید په پوره ایماندارۍ سره هېوادوالو ته د خدمت جوگه شی.

ورپسې د لوړو زده کړو سرپرست وزیر پوهنمل عبدالنواب بالاکرزي فارغانو ته مبارکي وويله او د طب

جلسه ربعوار ریاست تفتیش وزارت تحصیلات عالی دایر شد

جلسه ربعوار ریاست تفتیش وزارت تحصیلات عالی به هدف بهبود امور کاری دایر گردید. در این جلسه که تحت ریاست غلام داؤد شایق رئیس تفتیش این وزارت دایر شد، روی تسریع روند کاری، ارزیابی و تحلیل به موقع گزارشات مفتشین، تهیه پلان ها به هدف تفتیش ادارات، شفاخانه های کادری و نهاد های تحصیلی و سایر موارد بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

غلام داؤد شایق رئیس تفتیش داخلی وزارت تحصیلات عالی ضمن تشکری از فعالیت های صادقانه کارمندان این ریاست، نقش مفتشین را در تأمین شفافیت و محو فساد اداری موثر خوانده گفت، کارمندان تفتیش با در نظر داشت صلاحیت ها و مسوولیت های کاری شان در مطابقت به قوانین نافذ کشور، نقش مهم و اساسی را در بهبود عرضه خدمات ادارات دارند.

موصوف گفت که ریاست تفتیش وزارت تحصیلات عالی طی چند سال اخیر با وجود مشکلات متعدد توانسته است دستاورد های قابل ملاحظه داشته و تلاش

نصاب تحصیلی رشته های پوهنحی زراعت پوهنتون های کشور تکمیل شد

پوهنتون ها لابرتوار های مجهز ندارند تا با نصاب جدید زراعت همخوانی داشته باشد، گفت: "تلاش ها در این راستا جریان دارد تا تاسیسات و لابرتوار های جدید و مجهز با وسایل تکنالوژی مدرن ایجاد شود."

پوهندوی دکتور سخی داد سلیم عضو کمیسیون ملی نصاب وزارت تحصیلات عالی اظهار داشت: "کلیتاً بازنگری نصاب رشته زراعت، بار نخست در ماه عقرب سال گذشته و بار دوم در ماه حمل سال جاری دایر گردید که پس از تلاش های متداوم، امروز شاهد تکمیل کتاب نصاب رشته زراعت پوهنتون های افغانستان می باشیم."

قابل ذکر است که نصاب های تحصیلی رشته های حقوق و شرعیات قبلاً تکمیل گردیده و کار روی بازنگری کلیتاً رشته طب معالجوی ادامه دارد. قرار است در هفته های بعدی بازنگری رشته های تعلیم و تربیه و کمپیوتر ساینس نیز آغاز گردد.

جریان دارد که فعالیت ها و برنامه های این ریاست بهتر از گذشته در سال های پیشرو صورت گیرد. همچنان آقای شایق از تمام کارمندان این اداره خواست تا پلان های کاری شان را در مطابقت به برنامه های اساسی و اولویت های کاری مقام رهبری وزارت تحصیلات عالی تهیه و جهت ارزیابی به مقام ریاست بسپارند تا کار های این اداره به صورت درست و با نتایج متوقعه پیش برده شود.

نصاب تحصیلی رشته های ده گانه پوهنحی زراعت پوهنتون های کشور امروز تکمیل گردید. در نشست که به این مناسبت به اشتراک اعضای کلیتاً نصاب یاد شده دایر گردید، پوهنمل عبدالنواب بالاکرزی سرپرست و معین علمی وزارت تحصیلات عالی، تکمیل نصاب رشته های زراعت را به تمام جامعه علمی و اکادمیک کشور تبریک گفته از تمام استادان خواست تا شیوه تدریسی شان را با مفردات و نصاب جدید تحصیلی که مطابق نیازمندی های جامعه و بازار کار می باشد، عیار سازند.

سرپرست وزارت تحصیلات عالی گفت: "مرحله بعدی، مرحله تطبیق این نصاب می باشد که با ارسال آن به پوهنتون های کشور، زمینه تدریس یکسان رشته های زراعت در پوهنتون های افغانستان میسر خواهد شد."

پوهنمل عبدالنواب بالاکرزی در قسمت اینکه برخی از

د لوړو زده کړو سرپرست وزیر د تیکا دفتر له استازي سره وکتل

د لوړو زده کړو سرپرست وزیر او د علمي چارو مرستیال پوهنمل عبدالتواب بالاکرزي، د رجايي قلنچ د وړاندېزونو قدرداني تر څنګ وویل چې، په دې برخه کې دې د تیکا دفتر د لوړو زده کړو وزارت بهرنیو اړیکو ریاست سره په ګډه کار وکړي چې دواړه موضوعګانې د یوه هوکړه لیک په چوکاټ کې د اجرا پړاو ته راشي.

د یادونې وړه ده چې رفقي کامل بېګ د ترکي ډاکترانو له ډلې و چې ۱۳۱۱ کال کې، هغه مهال چې د لومړي ځل لپاره د اعلیحضرت محمد نادر شاه له خوا په هېواد کې د طب پوهنځي د جوړېدو ډېره کېښودل شوه، نوموړی د دې برخې د رییس په توګه وګومارل شو. وروسته زموږ هېواد د طب برخه کې د رفقي خدمتونو له کبله، د ده په نوم د یوه یاد څلي تر څنګ یو سناتوریم هم د دوکتور بېګ په نوم ونومول شو چې له بده مرغه د کورنیو جګړو پر مهال زیانمن شو.

پروژې د تطبیق لپاره لار هواره کړي.

همدارنګه رجايي قلنچ افغانستان ته د ترکي هېواد د محصلانو علمي سیاحت او په مهندسي برخه کې د ترکي پوهنتونونو همکارۍ په برخه کې له لوړو زده کړو وزیر سره خبرې وکړي. نوموړي وویل، ترکیه د هغو اړیکو له مخې چې له افغانستان سره یې لري، چمتو ده چې خپل محصلان د علمي سیاحت او افغانستان پېژندنې په موخه دې هېواد ته واستوي. د تیکا دفتر استازي زیاته کړه چې د ترکي هېواد پوهنتونونه چمتو دي چې تېري ډي تیکنالوژۍ د مهندسي برخو کې د تجربو شریکولو او د افغانستان له پوهنتونونو سره د همکارۍ په موخه خپل متخصصان دې هېواد ته راولېږي او له دې لارې د دواړو هېوادونو د علمي بنسټونو سره خپلې اړیکې لا پیاوړې کړي.

د لوړو زده کړو سرپرست وزیر او د علمي چارو مرستیال پوهنمل عبدالتواب بالاکرزي د تیکا دفتر له استازي سره په کتنه کې د رفقي سناتوریم د بیا رغاونې پروژې د چټکتیا په اړه ټینګار وکړ.

په دې کتنه کې په داسې حال کې چې د کابل طبي پوهنتون سرپرست رییس پوهاند دوکتور شمس الرحمن رحمانی او د لوړو زده کړو وزارت د بهرنیو اړیکو او بورسونو تنظیم ریاست رییس هم حاضر و، د لوړو زده کړو سرپرست وزیر د تیکا دفتر استازي ښاغلي رجايي قلنچ ته د ښه راغلاست تر څنګ له افغانستان سره د لوړو زده کړو په برخو کې د ترکي هېواد له همکاريو مننه وکړه او د رفقي سناتوریم هوکړه لیک کې د راغلیو توکو د تطبیق پر چټکوالي چې مخکې له لوړو زده کړو وزارت سره لاسلیک شوی و، ټینګار وکړ.

وروسته د تیکا دفتر استازي ښاغلي رجايي قلنچ افغانستان د ترکي هېواد دوست یاد کړ او په ټینګار سره یې وویل چې ترکیه د دې مینه واله ده چې له افغانستان سره علمي او تحصیلي برخو کې اړیکې پراخې کړي.

هغه همدا راز د رفقي سناتوریم د بیا رغاونې پروژې د تطبیق په برخه کې د چمتووالي خبره وکړه ویې ویل چې، ژر به کابل کې د تیکا دفتر استازي د تیکا له مرکزي دفتر او د ترکيې د بهرنیو چارو وزارت سره په همغږۍ د رفقي سناتوریم د بیا رغاونې

د لوړو زده کړو وزارت رهبري شورا غونډه کې پر يو شمېر مهمو

د لوړو زده کړو سرپرست وزير او علمي مرستيال پوهنمل عبدالتواب بالاكرزي د رهبري شورا په غونډه کې د نورو موضوعاتو ترڅنگ په اړوندو چارو کې د نظم او کاري چټکتيا په موخه مسؤولينو ته لازمي لارښوونې وکړې.

په دې غونډه کې له اجنډا سره سم د هېواد د آزادۍ د بېرته اخیستلو په مناسبت د فرهنگي کمېټې راپور واوریدل شو او دغه راز د تقنیني سندونو د تعدیل او نوي کېدو په موضوع هم بشپړ بحث وشو.

د لوړو زده کړو سرپرست وزير پوهنمل عبدالتواب بالاكرزي، په کابل کې د بهرنیو هیوادونو له سفیرانو سره د خپلو گټورو لیدنو معلومات شریک کړل او ویې ویل، چې له دوی سره یې د تحصیلي بورسونو پر زیاتوالي مفصلې خبرې کړې.

د غونډې په پای کې پوهنمل عبدالتواب بالاكرزي له اړوندو مسؤولينو وغوښتل چې د فارغ شویو ځوانانو لپاره د ډیپلومونو په ژر چاپیدو لاس پورې کړي.

برنامه ماستري دپارتمنت انرژي قابل تجديد در پوهنتون پولي تخنیک کابل ایجاد می شود

حمایت از محصلان کار آفرین و تجهیز لابراتوار ها، پوهنتون پولي تخنیک کابل را همکاری نمایند. پوهنمل عبدالتواب بالاكرزي همچنان خواستار توسعه پروسه انترشیپ در رشته های مذکور به تمام نهاد های تحصیلی شد. بعداً رابرت شولتز مشاور ارشد پروژه اداره همکاری های بین المللی آلمان در افغانستان با تأیید خواست های یاد شده، فعالیت ها و همکاری شان را در بخش های مختلف به ویژه در بخش برنامه ماستري ارائه نموده گفت که به اساس این برنامه در آغاز برای یک دوره دو ساله به صورت آنلاین استادان را آموزش داده و بعداً پوهنتون پولي تخنیک کابل با همکاری های علمی پوهنتون بويت آلمان این برنامه را در این پوهنتون مدیریت خواهد کرد.

آقای رابرت شولتز علاوه کرد که به منظور ارتقای سطح مسلکی محصلان رشته های انرژي برق و ساختمانی پوهنتون پولي تخنیک کابل، کورس های آموزشی شش ماهه مدیریت، رهبری و کار آفرینی را نیز دایر می نمایند تا این محصلان پس از فراغت جهت کار و تطبیق دانش مسلکی شان در مارکیت آماده گردند.

قرار است برنامه ماستري دپارتمنت انرژي قابل تجديد به همکاری پوهنتون تخنیکي بويت برلين آلمان در پوهنتون پولي تخنیک کابل ایجاد شود.

پوهنمل عبدالتواب بالاكرزي سرپرست و معین علمی وزارت تحصیلات عالی در دیداری که با رابرت شولتز مشاور ارشد پروژه انرژي اداره همکاری های بین المللی آلمان در افغانستان (GIZ) داشت، پیرامون چگونگی پیشبرد برنامه ماستري انرژي قابل تجديد در مطابقت با مقرره فوق لیسانس بحث و تبادل نظر نمودند.

در این دیدار در حالی که پوهنوال انجنیر محمد سعید کاکر رییس پوهنتون پولي تخنیک کابل نیز حضور داشت، سرپرست وزارت تحصیلات عالی از جانب پوهنتون تخنیکي بويت برلين خواست تا در بخش ارتقای ظرفیت، آموزش الکترونیکی، ورکشاپ های مسلکی و آموزشی کوتاه مدت برای استادان،

دیدار سرپرست وزارت تحصیلات عالی با اعضای اتحادیه محصلان پوهنتون کابل...

عبدالستاد بالاکرزی گفت که به اساس طرح جدید وزارت تحصیلات عالی، پوهنتون ها در راستای تولید علم گام برداشته و مطابق نیاز بازار کادر های مسلکی را در رشته های مختلف تربیه می نماید. وی علاوه کرد که با استفاده از تکنالوژی جدید سیستم های جدید تدریسی را آماده خواهند ساخت تا جوانان بتوانند در سطح منطقه و جهان توانایی و استعداد های علمی شان را به ثبت برسانند.

سرپرست وزارت تحصیلات عالی با استماع مشکلات و خواست های اعضای اتحادیه محصلان پوهنتون کابل گفت که هیات رهبری وزارت تحصیلات عالی به زودی سلسله دیدار از پوهنتون ها و لیلیه ها را آغاز می نماید و ضمن بازرسی از چگونگی عرضه خدمات به محصلان برنامه های جدید را در راستای بهبود این خدمات تطبیق خواهد کرد.

در این دیدار اعضای اتحادیه محصلان پوهنتون کابل با قدردانی از توجه سرپرست وزارت تحصیلات عالی به امور محصلان وعده سپردند تا در جهت تطبیق هدیایات و رهنمود های مقام وزارت تحصیلات عالی و ایفای وظایف و مسوولیت های شان در محیط اکادمیک از هیچ نوع سعی و تلاش دریغ نورزند.

د معالجوي طب تحصيلي نصاب بيا کتنې کلسټر لومړۍ پړاو پای ته ورسید

روغتونو جوړولو او تجهيز ته ځانگړې پاملرنه کوي. د کلسټر په پای کې د تحصيلي نصاب ملي کمیسیون غړي پوهاند سخي داد سلیم په تېرو پنځو ورځو کې د معالجوي طب تحصيلي نصاب په برخه کې د بېلابېلو گروپونو د وړاندیزونو او نظرياتو په اړه معلومات ورکړل او زیاته یې کړه یاد نظريات او وړاندیزونه به د توحید څخه وروسته د لوړو زده کړو وزارت رهبري سره شریک شي.

نوموړي وويل دغه کلسټر دویم او دریم پړاوونه هم لري چې علمي بحثونه به پرې ترسره شي. د یادونې وړ ده چې تېره ورځ د کرهنې پوهنځي تحصيلي نصاب لس کلسټرونه بشپړ شول او په پام کې ده راتلونکي اونۍ د بنوونې او روزنې پوهنځي پر کلسټر هم کار پیل شي.

په دغه کلسټر کې د دولتي او خصوصي پوهنتونو طب پوهنځيو استادانو، عامي روغتيا کارکوونکو، تحصيلي نصاب بيا کتنې ملي کمیسیون غړو او بېلابېلو ادارو استازو له خوا د معالجوي طب لپاره د یو معیاري تحصيلي نصاب پر جوړولو علمي بحثونه وکړل او خپلې تجربې یې سره شریکې کړې.

لوړو زده کړو وزارت سرپرست وزیر پوهنمل عبدالستاد بالاکرزي د کلسټر له گډونوالو څخه مننه وکړه چې په هېواد کې یې د طبي څانگو د معیاري کولو په برخه کې خپلې هڅې پیل کړي.

نوموړي وويل لوړو زده کړو وزارت د پوهنتونو تحصيلي نصابونو د معیاري کولو او زوړ تحصيلي سېستم څخه د راوتو لپاره بنسټيز فعاليتونه پیل کړي او ډېر ژر به د دولتي او خصوصي پوهنتونو لپاره یو منل شوی او د باور وړ تحصيلي نظام رامنځته کړي.

لوړو زده کړو سرپرست د معالجوي طب تحصيلي نصاب بيا کتنې کلسټر گډونوالو ته ډاډ ورکړ چې د طبي څانگو د نصاب معیاري کولو په برخه کې به د دوی وړاندیزونو او نظرياتو ته جدي پاملرنه وکړي او د تطبیق لپاره به یې زمينې برابرې کړي.

پوهنمل بالاکرزي زیاته کړه، کادري روغتونونه د طب پوهنځيو جدي اړتیا ده او په خپلو پروگرامونو کې د دولتي پوهنتونو طب پوهنځيو لپاره د یادو

دیدار سرپرست وزارت تحصیلات عالی با اعضای اتحادیه محصلان پوهنتون کابل

سرپرست وزارت تحصیلات عالی در دیداری با اعضای اتحادیه محصلان پوهنتون کابل، آنان را به همدلی، وحدت ملی و خلاقیت های علمی فرا خوانده، پیرامون افزایش خدمات تحصیلی و برنامه های شان در زمینه معلومات داد.

سرپرست وزارت تحصیلات عالی از محصلان خواست تا منحيث شخصیت های با دانش برای رشد و تقویت فرهنگ اصیل افغانی تلاش نمایند و برای بهتر شدن فضای اتحاد، انسان دوستی و همکاری بکوشند.

موصوف اضافه کرد: "تمام فعالیت های وزارت تحصیلات عالی بر محور تربیه کادر های مسلکی بوده و تلاش میکنیم که با معیاری سازی نصاب تحصیلی، تهیه اسناد تقنینی لازم و تطبیق برنامه های مختلف، فضای پوهنتون ها را به محلات مصئون و عاری از هر نوع تعصب مبدل سازیم."... (ادامه خبر در صفحه ۶)

فعالیت های ده ساله اداره جهانی صحت فامیلی مورد بحث قرار گرفت

موصوف اضافه کرد، ما باید از مشکلات که در تطبیق پروژه های قبلی وجود داشت، بیاموزیم و نباید اشتباهات گذشته را تکرار کنیم.

سرپرست وزارت تحصیلات عالی گفت که به نیازمندی های افغانستان در قسمت پروژه ها توجه صورت گیرد و در یک هماهنگی نزدیک بعد از اولویت بندی پروژه ها در سیستم طوری طرح گردد که در آینده افغان ها بتوانند آن را تطبیق و ادامه دهند.

به گفته مسوولان اداره جهانی صحت فامیلی (FHI۳۶۰) هدف از راه اندازی این نشست، ضمن تجلیل از دستاورد های ده ساله این اداره، دریافت دیدگاه های مسوولان سکتور تحصیلات عالی در راستای تطبیق و انکشاف موثر برنامه های آینده اداره (FHI۳۶۰) می باشد.

اداره جهانی صحت فامیلی (FHI۳۶۰) یک سازمان جهانی بوده که در بیش از ۶۰ کشور جهان فعالیت دارد و مدیریت پروژه ها را در بخش های تعلیم و تربیه، صحت، راه حل های دیجیتالی، مشارکت اقتصادی و جامعه مدنی به عهده دارد.

فعالیت ها و دستاورد های ده ساله اداره جهانی صحت فامیلی (FHI۳۶۰) در بخش سکتور تحصیلات عالی طی نشستی مورد بحث قرار گرفت.

این نشست که در هتل کابل سرینا دایر شد، سرپرست وزارت تحصیلات عالی، معینان و شماری از روسای ادارات مرکزی این وزارت، روسای ۱۱ نهاد تحصیلی که تحت پوشش برنامه های USAID قرار داشتند و مسوولان این اداره شرکت نموده بودند.

پوهنمل عبدالنواب بالاکرزی سرپرست و معین علمی وزارت تحصیلات عالی از کمک های جامعه جهانی و مردم ایالات متحده امریکا در بازسازی و انکشاف افغانستان به ویژه در سکتور تحصیلات عالی قدردانی نموده از آنان خواست که همکاری های شان را در برنامه های آینده مطابق به اولویت های اساسی وزارت تحصیلات عالی عیار سازند تا نتایج بهتر از آن به دست آید.

کنفرانس علمی جلوگیری از آلودگی هوا در پوهنتون کابل دایر شد

امنیتی زندگی مردم را به مخاطره انداخته است که نه تنها عوارض جسمی - روانی بلکه مشکلات انکشافی، اجتماعی و سیاسی را نیز در پی دارد.

او یکی از علت های آلودگی محیط زیست در شهر ها را سیر صعودی روند شهر نشینی عنوان می کند و می افزاید: "بیشتر از ۱۴ نفوس کشور در پایتخت زندگی می کند".

در این برنامه سید عبدالواحد قتالی رییس عمومی اداره امور ریاست جمهوری گفت باید با آلودگی مبارزه علمی صورت گیرد و فرهنگ رعایت عدم استفاده از وسایط آلاینده و دیگر آلاینده ها در جامعه نهادینه شود. قتالی تاکید کرد باید راه حل های معیاری و علمی برای حفاظت از محیط زیست جست وجو شود و حد اقل افغانستان بداند از میان ۷ میلیون تنی که در اثر آلودگی هوا از بین رفتند از نظر فیصدی سهم افغانستان چقدر است.

در این کنفرانس علمی تعدادی از استادان پوهنتون های کابل، پولی تخنیک کابل، نمایندگان وزارت تحصیلات عالی و اداره ملی حفاظت محیط زیست مقاله های تحقیقی خویش را در زمینه بحران محیط زیست، آلودگی هوا و راه حل های آن را به خوانش گرفتند و هم چنان در اخیر به پرسش های اشتراک کنندگان پاسخ دادند.

از افزایش آلودگی هوا، دانستن چالش ها و دریافت راه حل ها نقش مان را ایفا کنیم."

هم چنان پوهنمئل حمیدالله فاروقی رییس پوهنتون کابل و مشاور ارشد رییس جمهور در امور تحصیلات عالی، توجه به مسأله آلودگی محیط زیست را با اهمیت تلقی نموده گفت: " آلودگی محیط زیست اگر امروز در محراق توجه دولت، مردم و نهاد های علمی قرار نداشته باشد، فردا دیر خواهد بود." فاروقی گفت جای خوشی است که وزارت تحصیلات عالی عضو کمیسیون عالی جلوگیری از آلودگی هواست و و از رهگذر برنامه های علمی و تحقیقی می تواند از یکسو سطح آگاهی مردم را در مبارزه با آلودگی بالا ببرد و از سوی دیگر دولت و ادارات ذیربط را در حل معضل آلودگی هوا کمک کند.

هم چنان شاه زمان میوندی رییس عمومی اداره ملی محیط زیست در پیوند به آلودگی محیط زیست بیان داشت: " آلودگی هوا امروزه بیشتر از تهدیدات امنیتی

کنفرانس علمی جلوگیری از آلودگی هوا به همکاری پوهنتون کابل و اداره ملی حفاظت از محیط زیست در ادیتوریم پوهنتون کابل دایر شد.

در این کنفرانس پوهنمئل عبدالنواب بالاگرزی سرپرست و معین علمی وزارت تحصیلات عالی، پوهنمئل حمیدالله فاروقی رییس پوهنتون کابل و مشاور ارشد رییس جمهور در امور تحصیلات عالی، شاه زمان میوندی رییس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست، استادان پوهنتون های کابل، پولی تخنیک کابل، محصلان و رسانه های جمعی اشتراک ورزیده بودند.

پوهنمئل عبدالنواب بالاگرزی سرپرست و معین علمی وزارت تحصیلات عالی طی صحبتی، دلیل آلودگی هوا را استفاده از عراده جات کهنه، فرسوده، ذغال سنگ های تصفیه نشده، عدم رعایت مقررات فعالیت کارخانه های بزرگ، داش های خشت پزی، حمام ها و منازل رهایشی عنوان نموده گفت: " مطالعات نشان می دهد که بیشتر از ۵۰۰۰۰ جنراتور های سنگین وزن در سرتاسر کشور، مؤسسات و کارخانه های بزرگ، مورد استفاده قرار داشته و از مواد سوخت دارای کیفیت پایین تغذیه می شوند، که باعث افزایش سطح زهری شدن هوا گردیده و زندگی مردم را به مخاطره انداخته است."

وزیر تحصیلات عالی افزود: "ما در نظر داریم تا در کنار ایجاد لویایح و مقررات جلوگیری از عوامل افزایش آلودگی، گفتگو ها، کنفرانس ها و بحث های علمی مبنی بر مبارزه علیه آلودگی هوا را راه اندازی کنیم تا در زمینه آگاهی دهی، آموزش راه حل های جلوگیری

د طبي پوهنتونو تحصيلي نصابونو پر بياکتنه او اصلاح کار پيل شو

معلوماتي ټکنالوژۍ ونډه پياوړې کړو او هڅه کوو په دې برخه کې لازم تجهيزات او امکانات برابر کړو. نوموړي همدارنگه د لوړو زده کړو وزارت له رهبري پلاروي او استادانو څخه وغوښتل چې د هېواد پوه او نخبه اشخاصو په توگه د ټولنيزو ستونزو د حل لپاره خپل مسوولیتونه پر مخ یوسي.

وروسته د اکاډمیکو چارو د انسجام رئیس پوهندوی سید فرهاد شهیدزاده معیاري تحصيلي نصاب د پوهنتونو په کیفی پیاوړتیا کې مهم رکن وباله او د طب پوهنځیو په تحصيلي نصابونو کې شته ستونزو په اړه یې معلومات ورکړل.

پوهندو شهیدزاده وویل د ټولني له غوښتنو سره د نصاب نه ورته والی، د مدرني طبي ټکنالوژۍ څخه گڼه نه پورته کول، د عملي او نظري درسونو نا انډولي، د طبي څانگې عمومي مضمونو په محتویاتو کې د ټولنيز چارچند او ستونزې او همدارنگه د استاد او محصل ترمنځ نسبت هغه مهم مشکلات دي، چې په دغه ورکشاپ کې باید ورباندې بحثونه وشي.

ټاکل شوې په دغه پنځه ورځني ورکشاپ کې گډونوال د معالجوي طب بېلابېلې برخې تر بیا کتنې لاندې ونیسي او له هر اړخیز بحث وروسته خپل نظریات او وړاندیزونه د نصاب ملي کمېټې ته وړاندې کړي.

نوموړي د ورکشاپ له گډونوالو او استادانو وغوښتل، چې په فعال گډون سره د خپلو تجربو او پوهې له مخې په طبي برخه کې شته ستونزې په گوته او د حل لپاره یې لازمي لارې چارې وړاندې کړي، خو د هېواد او سیمې له غوښتنو سره سم یو معیاري نصاب رامنځته شي.

پوهنمل عبدالنواب بالاکرزي د خپلو کاري لومړیتوبونو او کاري پروگرامونو په اړه معلومات ورکړ او ویې ویل د څېړنې، تالیف او ژباړې ریاست له لارې د علمي اثارو رامنځته کول، تشکیلاتي جوړښت، تقنیني اسنادو، لوايحو او مقررو بیا کتنه او جوړول، پوهنتونو ته د اجرائیوي صلاحیتونو سپارل، دولتي او خصوصي تحصيلي سکتور نږدې کول، پوهنتونو کې د ودانيزو چارو پیل او د الکترونیکي زده کړو پراختیا د لوړو زده کړو وزارت کاري پروگرامونه دي.

بالاکرزي وویل هوډ لرو چې په درسي ټولگيو کې د

د پوهنتونو تحصيلي نصابونو د بياکتنې او معیاري کولو پروگرام په لړ کې، لوړو زده کړو وزارت د هېواد تحصيلي بنسټونو معالجوي طب څانگې د تحصيلي نصاب پر معیاري کولو کار پیل کړ.

د معالجوي طب څانگې تحصيلي نصاب کلسټر پنځه ورځي دوام کوي، چې په کې د لوړو زده کړو وزارت رهبري پلاروي، اکاډمیکو چارو د انسجام او علمي پروگرامونو پراختیا ریاستونو مسوولین، کابل طبي او نورو دولتي او خصوصي پوهنتونو استادان، عامي روغتیا وزارت استازي، طبي عالي شوار غړي او بېلابېلو اړوندو ادارو استازي گډون کوي.

لوړو زده کړو سرپرست وزیر او علمي مرستیال پوهنمل عبدالنواب بالاکرزي گډونوالو ته د ښه راغلاست ترڅنګ، تحصيلي نصابونو ته بیا کتنه او معیاري کول د لوړو زده کړو وزارت مهم لومړیتوب وباله او زیاته یې کړه "له نیکه مرغه د تحصيلي نصابونو د بیا کتنې په ترڅ کې ۱۹۲ تحصيلي څانگې پیژندل شوي، چې ۶۰ څانگو ته بیا کتنه شوي او له دې جملې څخه ۱۵ یې بشپړې شوي او پر نورو کار روان دی.

لوړو زده کړو وزارت سرپرست د معالجوي طب تحصيلي نصاب د بیا کتنې پنځه ورځني ورکشاپ د طبي زده کړو د معیاري کولو په برخه کې مهم گام وباله او په دې برخه کې یې د عامي روغتیا وزارت، طبي عالي شورا او خصوصي سکتور پر نظریاتو او وړاندیزونو ټینګار وکړ.

۲۸ تن از دومین دور برنامه ماستری جندر و مطالعات زنان پوهنتون کابل، فارغ شدند

می باشد، کوشش صورت گرفته ومی شود تا طبق پلان استراتژییک تحقق یابد.

معین مالی و اداری وزارت تحصیلات عالی گفت: ما علاقمند هستیم که نقش زنان در نهاد های تحصیلات عالی سمبولیک نباشد، لازم است دختران و زنان در بخش های مختلف تحصیلات عالی از خود درایت و مشریت نشان بدهند تا خود شان ثابت کنند که استعداد و شایستگی، احراز همچو جایگاه و مقام را در نهاد های تحصیلات عالی دارند.

قابل ذکر است که برنامه جندر و مطالعات زنان برای اولین بار در تاریخ افغانستان به همکاری کشور کوریا و UNDP سه سال قبل در چارچوب پوهنځی علوم اجتماعی پوهنتون کابل ایجاد گردید.

است که روی تغییر این ذهنیت به شکل گسترده و عمیق کار شود تا برای مردم مفهوم جندر روشن گردد.

موصوف گفت: وزارت تحصیلات عالی در سال های اخیر اقدامات سودمندی را در عرصه های مختلف در راستای تقویت مشارکت زنان در نهاد های تحصیلات عالی برداشته است. که این پالیسی در لوایح، طرز العمل ها، مقررات و عملکرد های این وزارت به خوبی مشهود است.

به گفته ی داکتر مهجور، وزارت تحصیلات عالی همچنان برای محصلان دختر زمینه های بیشتر استفاده از تحصیلات عالی را در موسسات تحصیلات عالی فراهم میکند، خوشبختانه ذهنیت جامعه در سال های اخیر در ارتباط به مشارکت زنان در نهاد های تحصیلات عالی به شکل مثبت، تغییر یافته است، مردم دیگر با ادامه تحصیلات عالی دختران شان، در نهاد های تحصیلات عالی، حد اقل در شهر های بزرگ مخالفت نمی کنند.

وی خاطر نشان ساخت، آنچه مکلفیت وزارت تحصیلات عالی در عرضه ایجاد زیر بنا ها و عرضه خدمات تحصیلی

در محفلی که به همین مناسبت دایر شد، معین مالی و اداری وزارت تحصیلات عالی، وزرای امور زنان و مبارزه علیه مواد مخدر، سفیر کوریایی جنوبی مقیم کابل، رییس پوهنتون کابل و مشاور رییس جمهور در امور تحصیلات عالی، معینان وزارت اطلاعات و فرهنگ، شماری از منسویین ارگان های دولتی، استادان و محصلان اشتراک ورزیده بودند.

دوکتور احمد سیر مهجور معین مالی و اداری وزارت تحصیلات عالی در این مراسم ضمن تبریکی به فارغان گفت: برای وزارت تحصیلات عالی جای افتخار و مسرت است که امروز دومین دور از فارغان یگانه برنامه ماستری جندر در سطح کشور را جشن می گیرد. امیدوارم که نهاد های فعال در زمینه حقوق زنان و مساله جندر از این کادر های متخصص که با لباس دانش و تجربه آراسته اند استفاده بهینه و مثمر نمایند.

دکتور مهجور اظهار داشت که من شخصا به عنوان یک داکتر جامعه شناسی افتخار می نمایم که در تدریس این فارغان سهم داشتم و تلاش کرده ام تا با تعهد شخصی که در این زمینه دارم، با میتود متفاوت، با دانش و تجربه کاری که از پوهنتون های فرانسه داشتم در تبیین مفاهیم جندر مصدر خدمت قرار گیرم.

وی افزود: امروز متاسفانه برعکس آنچه که ماهیت اصلی جندر محسوب می شود؛ جندر در افغانستان به یک مفهوم کاملاً زنانه تبارز یافته است و یکی از علل اساسی عدم نیل به دست آورد های مطلوب و پیامدهای مثبت همین موضوع میباشد. بنابر این لازم

وزارت تحصیلات عالی پنج سیت بورسیه تحصیلی را به مادران اعطا نمود

مادر در وزارت تحصیلات عالی نشانه ارج گذاری به ارزش ها و زحمات مادرانی است، که در کنار وظایف و مسوولیت ها در قبال فرزندان و خانواده شان امور کاری خویش را به وجه احسن انجام داده و مصدر خدمت به ملت و جامعه خویش می گردند.

وی از هیأت رهبری وزارت تحصیلات عالی برای تدویر این محفل تشکری نموده اضافه کرد، که این وزارت از طریق ریاست ارتباط خارجه و تنظیم بورسیه ها ۵ سیت بورس تحصیلی را به مناسبت روز مادر به کارمندان طبقه اناث این وزارت اعطا نموده است و به اساس یک میکانیزم مشخص توزیع خواهد شد.

همچنان داکتر عایشه نورزایی مشاور وزارت تحصیلات عالی در بخش جندر، روی نقش مادران در پیشرفت جامعه صحبت نمود.

محفل با دکلمه اشعار در وصف مادر و توزیع تحایف برای زنان و مادران وزارت تحصیلات عالی خاتمه یافت.

معین مالی و اداری وزارت تحصیلات عالی اظهار داشت، که مادران برای بزرگ نمودن فرزندان خویش از تمام نیازمندی های خود میگذرند تا فرزندان سالم به جامعه تقدیم نمایند.

وی علاوه نمود که این روز تنها منحصر به زنان و مادران نیست، بلکه تجلیل این روز به مردان نیز تعلق دارد.

دوکتور مهجور همچنان از شهامت آنعده مادران افغان را که به بسیار دشواری جگر گوشه های شان را بزرگ نموده و جهت حفاظت مردم، آنان را با سختترین شرایط به صفوف نیروهای امنیتی اعزام می کنند نیز قدردانی نمود.

ملکه قاسمی امر جندر وزارت تحصیلات نیز از زحمات مادران قدردانی نموده گفت: "تجلیل از روز

وزارت تحصیلات عالی در گرامیداشت از روز جهانی مادر، پنج سیت بورسیه تحصیلی را به مادران در این وزارت اعطا نمود.

در محفل گرامیداشت از روز مادر دکتور احمد سیر مهجور معین مالی و اداری وزارت تحصیلات عالی ضمن قدردانی از زحمات مادران در این وزارت، روز مادر را به تمام مادران و خواهران تبریک گفته، مادران افغان را که فرزندان صالح به جامعه تقدیم میکنند، زنان با شهامت خواند.

موصوف افزود: "تجلیل از روز مادر به این معنی نیست که یک روز به مادر اختصاص یافته است، بلکه گرامیداشت از مقام و منزلت مادر در این روز، به معنی اینست که باید همواره متوجه مادران خویش بوده و زحمات آنان را فراموش نکنیم."

گفتمان علمی بندر چابهار در پوهنتون هرات دایر شد

پیدا کند. داکتر غلام داوود هاشمی معاون مقام ولایت هرات طی صحبتی گفت: افغانستان یک کشور زراعتی بوده و ایجاد همچو بنادر در انتقال محصولات زراعتی به اسرع وقت به مارکیت های جهانی و رشد اقتصادی کشور نقش بسزایی دارد.

همچنان در این گفتمان علمی شماری از استادان پوهنتون هرات مقالات علمی شان را در مورد ابعاد حقوقی بندر چابهار، نقش اجتماعی و فرهنگی بندر چابهار، مسائل اداری و گمرکی بندر چابهار و تأثیرات بندر چابهار بالای صادرات تولیدات زراعتی افغانستان ارائه نمودند.

توانسته است در سیاست گذاری های کلان اقتصادی قدم های مثبت بردارد که میتواند افتتاح پروژه تاپی، راه لاجورد و بندر چابهار را نام برد.

دکتور فردین هاشمی مشاور معاونیت تخنیکي ریاست عمومی اداره امور، روی سیاست خارجی دولت و اهمیت راه اندازی پروژه های اقتصادی به خصوص بندر چابهار و تأثیرات آنها بر اقتصاد، سیاست و امنیت کشور صحبت نمود. وی افزود: افتتاح چنین پروژه ها نه تنها از نظر اقتصادی برای کشور منفعت دارد بلکه منافع سیاسی و امنیتی را نیز همراه دارد که به دولت افغانستان کمک میکند تا در آینده به نتایج مطلوبتر دست

گفتمان علمی بندر چابهار "فرصت ها و چالش ها" از طرف ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، در پوهنتون هرات برگزار شد.

این گفتمان با حضور رئیس پوهنتون هرات، مشاور معاونیت تخنیکي ریاست عمومی اداره امور، معاون مقام ولایت هرات، معاونان پوهنتون هرات، روسای ادارات دولتی، اعضای جامعه مدنی، روسای پوهنچي ها، استادان و محصلان برگزار شد. پوهندوی دکتور عبدالله فایز رئیس پوهنتون هرات ضمن قدردانی از برگزار کنندگان این گفتمان علمی، در مورد اهمیت اقتصادی بندر چابهار صحبت نموده گفت، خوشبختانه، دولت وحدت ملی

نشستی به منظور آمادگی ها برای بزرگداشت از صدمین سالگرد استرداد استقلال کشور دایر شد

و خلاق را تشخیص و جهت تقدیر به مقام ریاست جمهوری معرفی نماید. طبق یک خبر دیگر

به همین منظور جلسه جداگانه با شرکت مسوولان تعدادی از پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی نیز تحت ریاست معین مالی و اداری و حضور داشت معین امور محصلان دایر گردید.

در این جلسه که پوهندوی امیرمحمد کامه وال رئیس پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی نیز حاضر بود روی نقش پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی در تجلیل شایسته از صدمین سالگرد استرداد استقلال کشور بحث صورت گرفته هدایت داده شد تا در مطابقت به برنامه داده شده از سوی رهبری وزارت تحصیلات عالی لست های استادان و محصلان ممتاز و همچنان مقالات در رابطه به صدمین سالگرد استرداد استقلال کشور آماده و به کمیته موظف تسلیم داده شود.

پروسه رقابتی صد تن محصل ممتاز به بورسیه های تحصیلی معرفی و صد تن محصل مبتکر و صد تن از استادان ممتاز مورد تقدیر قرار خواهند گرفت.

قابل ذکر است که به اساس هدایت مقام ریاست جمهوری قرار است صدمین سالگرد استرداد استقلال کشور با مراسم و محافل با شکوه تدویر گردد و به این منظور وزارتخانه های کشور موظف گردیده اند تا با در نظر داشت خطوط کاری شان در این قسمت سهم خویش را ایفا نمایند.

وزارت تحصیلات عالی موظف گردیده تا محافل مقاله نویسی را در رابطه به استقلال و پیامد های آن دوره، در پوهنتون ها دایر و اساتید و محصلان ممتاز

به منظور استماع گزارشات کاری نهاد های تحصیلی کشور مبنی بر آمادگی ها برای بزرگداشت از صدمین سالگرد استرداد استقلال کشور، امروز جلسات جداگانه با مسوولان نهاد های تحصیلات عالی دولتی و خصوصی در وزارت تحصیلات عالی تدویر یافت.

در جلسه ی که تحت ریاست دکتور احمد سیر مهجور معین مالی و اداری وزارت تحصیلات عالی دایر شد، در حالیکه پوهاند دکتور بری صدیقی معین امور محصلان نیز حضور داشت، گزارشات و چگونگی فعالیت های انجام شده نهاد های تحصیلات عالی دولتی از سوی مسوولان پوهنتون های ولایات از طریق ویدیو کنفرانس ارائه گردید.

دکتور مهجور با قدردانی از فعالیت های انجام شده در زمینه به مسوولین نهاد های تحصیلی کشور هدایت داد تا هرچه عاجل لست استادان، محصلان و مقالات تحریر شده از سوی آنان را به وزارت تحصیلات عالی ارسال نمایند تا بعد از ارزیابی های لازم در اختیار ریاست جمهوری کشور قرار داده شود.

پوهاند بری صدیقی معین امور محصلان در صحبت های خویش گفت که با اساس میکانیزم تهیه شده از جمله محصلان معرفی شده بعد از